

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič in Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopis se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Mussolini proti gospodarski ekspanziji Amerike v Evropi

Senzacionalen članek Mussolinija v pariškem „Journalu“ — Samo solidarna Evropa se more obraniti popolne gospodarske okupacije s strani Amerike

Pariz, 31. avgusta. »Journal« objavlja senzacionalni uvodnik italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija pod naslovom »Ameriški protekcionizem in gospodarska bodočnost Evrope«. Mussolini opozarja v članku, da so okupirale Zedinjene države 60% petroleja vsega sveta, polovico železne in jeklene produkcije, 9 desetih avtomobilske promogovne in žitne produkcije ter imajo vrhu tega v rokah skoraj vso svetovno trgovino. Poleg tega, da ima Amerika ves ameriški trg v svojih rokah od leta do leta, povečuje svoj izvoz in tako vedno bolj okupira evropska tržišča. Ni ga naroda v Evropi, ki bi mogel pričeti borbo proti tej hegemoniji Amerike na gospodarskem polju.

V nadaljnjih izjavah razpravlja Mussolini o carinski politiki Amerike in naglašja, da je to sicer interna zadeva Amerike, ki pa dobiva vedno bolj mednarodni značaj. To dokazujejo protesti 30 držav vsega sveta, ki jih je nedavno prejela ameriška vlada proti svoji vedno neznošnejši carinski politiki. Vse evropske države imajo pasivne trgovinske bilance.

Če se upošteva, da mora Evropa plačati ves uvoz iz Amerike v zlatu, in da mora vrhu tega odplačati svoje vojne dolge Ameriki v zlatu, je razumljivo, da postaja Evropa od leta do leta siromašnejša in da bo, če bo šlo tako naprej, postala izključno ameriška kolonija. Le skrajna štedljivost in restringiranje uvoza količaj nepotrebnih predmetov more rešiti Evropo pred gospodarsko okupacijo s strani Amerike.

Naša trgovinska bilanca za prvo polletje

Deficit je v prvem polletju padel za 40 odstotkov. — Splošno bo letošnja bilanca ugodnejša od lanske.

— Beograd, 31. julija. Ker so podatki o uvozu in izvozu znani tudi za junij, je sedaj mogoče sestaviti trgovinsko bilanco za prvo polletje 1929.

Po teh računih je znašal celokupni izvoz v prvih šestih mesecih 1929 ton 2.196.401 v vrednosti Din 2989 milijonov (enako zl. Din 272,7 milijonov). Napram izvozu v enakem razdobju prejšnjega leta pomeni to plus 148.543 v vrednosti Din 302 milijonov (zl. Din 27,3 milijonov). V odstotkih je povprek izloženih ton znašal 7,25 odstotkov več kot lani, glede na vrednost znaša to povečanje 11,24%.

Uvozilo pa se je v tem razdobju ton 2.733.001 v vrednosti Din 3678,6 milijonov (zl. Din 335,6 milijonov).

Uvoz se je glede na vrednost napram lanskemu letu zmanjšal. Po tonazi se je izvoz nekoliko zvišal. V odstotkih izraženo točno za 3,24%, dočim je v vrednosti nazadovol za Din 123,2 milijonov.

Na ta način zaključuje naša država svojo trgovinsko bilanco v prvem polletju 1929 s pasivo Din 689,6 milijonov (zl. Din 62,9 milijonov). Če pa primerjamo deficit prejšnjega leta v enakem razdobju, ki je znašal nič manj kot Din 1.114,9 milijonov (zl. Din 101,8 milijonov), je deficit padel za več kot 40%. Iz tega dejstva se lahko sklepa, da bo trgovinska bilanca za celo leto 1929 mnogo ugodnejša nego je bila prošla.

Sedemnajst in pol dni v zraku

Sinoči je letalo »Saint Louis Robin« po 420 urnem poletu srečno pristalo. — Letalca sta čila in zdrava ter pravita, da bi lahko še delj ostala v zraku, pa sta se naveličala.

— St. Louis, 31. julija. Letalo »Saint Louis Robin«, ki sta ga vodila piloti Jackson in Obrin je pristalo po 420-urnem 21 minutnem poletu včeraj zvečer na saint-louisem letališču. Pristanek letala je prisostvovali okoli 15.000 gledalcev. Manevriranje letala pri pristanku je zelo otežilo blatni teren na letališču. Takoj po pristanku so pregledali zdravniški letalce in ugotovili, da sta v najboljšem zdravstvenem stanju.

S tem poletom sta prekosila letalca Jackson in Obrin svetoven letalski vztrajnostni rekord letala »Angeleno« za 7 in

pol dni. Neopretrgoma sta bila brez pristanka v zraku 17 in pol dni ter da sta s tem dosegla uspeh, kot si ga pred kratkim skoro še nihče ne bi predstavljal. Vsega skupaj sta preletela nad 25.000 milj. Svoj polet sta nastopila 14. julija, ob 7. uri 15 minut zjutraj. Oba letalca sta sprejela nagrado za svetovni vztrajnostni polet, ki jo je po doseženem rekordu letala »Angeleno« razpisal Hearston časopisni koncern v iznosu 31.255 dolarjev. Letalca sta izjavila da bi lahko še delj ostala v zraku, pa sta se naveličala, rekord in s tem nagrado pa sta si itak že priborila.

Največji rumunski petrolejski vrelec v plamenih

Gorj že mesec dni, pa ognja ne morejo pogasiti. — 1000 m visok oblak dima. — Nesreča pri gasilni akciji.

— Bukarešta, 31. julija. Kakor smo že poročali, gorj v rumunskem petrolejskem središču Moreni že nad mesec dni največji rumunski petrolejski vrelec. Vsi napori gasilcev in na pomoč došlih ženskih čet, so bili dosedaj brez uspeha, ker ni mogoče zaradi strašne vročine proti v bližino ognjišča požara, iz katerega se dviga 1000 m visok steber dima, ki ga je videti celo iz Bukarešte. Sedaj so poskušali in-

ženjerji omejiti požar s posebnim predorom, ki naj bi omogočil izpraznenje ognjišča požara. Ko je bil ta predor že skoro do konca izvršen pa se je nemadoma sesul in pokopal pod seboj številne delavce. Vsi poskusi zasute delavce rešiti, so se izjalovili. Inženjerji, ki je napravil načrt za gradnjo tega predora je znoel in si v obupu pognal kroglo v glavo.

Zaključek zasedanja rumunskega parlamenta

— Bukarešta, 31. julija. Včeraj je bilo z vladno deklaracijo zaključeno zasedanje parlamenta. Deklaracija, ki jo je prečital ministrski predsednik Maniu, našteva uspehe tokratnega zasedanja parlamenta ter je bila sprejeta z velikim ovacijami, ki so bile tem turbonejše, ko se je izvedelo, da je ministrski predsednik Maniu tik pred tem dobil brzojavno sporočilo, da mu je umrla njegova mati.

Zbližanje med Grčijo in Nemčijo

— Atene, 31. julija. V zvezi s potovanjem predsednika Venizelosa v evropske prestolice objavlja eden največjih atenskih listov »Akropolis« daljši uvodni članek, v katerem napoveduje zблиžanje Grčije z Nemčijo.

150 madžarskih zdravnikov pride v Dalmacijo

Sažak, 31. julija. 2. Septembra meseca pride na našo Primorje 150 madžarskih zdravnikov.

Nemška delegacija za Haag

— Berlin, 31. julija. Na današnji seji nemške vlade je bila sestavljena nemška delegacija za haško politično reparacijsko konferenco vlad. Delegaciji bo načeloval zunanji minister dr. Stresemann, tvorili pa jo bodo ministri dr. Curcius, dr. Wirth in Hilferding. Iz krogov nemške vlade se zadržuje, da bodo evropske države, ki se bodo udeležile politične reparacijske konference, oficijelno povabile k udeležbi tudi vlado Zedinjenih držav.

Mehiške politične „debate“

22 mrtvih, 40 težko ranjenih.

— Mexico City, 31. julija. V mestu Era de Agna je prišlo včeraj dopoldne do krvavega spopada med pristaši agrarne stranke in mestnim prebivalstvom. V razgovoru, ki se je sukal okrog politike, je prišlo do prepira in končno do krvavega spopada, v katerem so imeli noži in revolverji glavno besedo. Policija je bila prešibka, da bi razdružila sprta tabora. Na bojišču je obležalo 22 mrtvih in 40 težko ranjenih. Šele vojaštvo je napravilo red. Več oseb je bilo aretiranih.

Sven Hedin v Berlinu

— Hamburg, 31. julija. S parnikom »Albert Ballin« je došel v Hamburg iz Amerike znani raziskovalec srednje Azije in Tibeta Sven Hedin, ki je odpotoval takoj v Berlin. Sven Hedin se bo mudil nekaj časa v Berlinu, kjer bo predaval v prostori berlinske univerze o uspehih svojega zadnjega potovanja v Tibet. Nato pa odpotuje v Stockholmu, kjer bo pripravil vse potrebno za novo ekspedicio v Mongolijo. Namen tega potovanja je raziskati budistična svetišča v severozahodni Mongoliji. Sven Hedin je izrazil upanje, da bo kupil dve budistični svetilnici in jih prepeljal v Evropo. Enega misli postaviti v Stockholmu, drugega pa v Chicagu.

Ruski demanti

— Moskva, 31. julija. Brzojavna agencija sovjetske unije demantira vest, da se bodo v Berlinu vršila pogajanja med diplomatičnimi zastopniki Rusije in Kitajske. Enako se demantira tudi poročilo, da bi bil sovjetski poslanik v Berlinu skušal navezati direktna pogajanja s predstavnikom Kitajske.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devise: Amsterdam 22.81—22.87 (22.84), Berlin 13.5575 — 13.5575 (13.5775), Bruselj 7.9205, Budimpešta 9.9848, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 8.0102 — 8.0402 (8.0252), London 276.42, Newyork 58.825, Pariz 223.23, Praga 168.63, Trst 297.78.
Elektri: Celjska 170 d., Ljubljanska kreditna 123 d., Praštedita 850 d., Kreditni 170 d., Večve 130 d., Ruše 275—285, Stavba 50 d., Šešir 105 d.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: London 25.22125, Newyork 519.64, Pariz 20.36625, Milan 27.17, Madrid 75.85, Berlin 123.95, Dunaj 73.20, Beograd 912.65, Praga 15.37875, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.65, Sofija 3.75, Varšava 58.28.

Deklaracija nove francoske vlade

Deklaracija, ki je zelo kratka, zahteva trimesečno premirje v notranji politiki v svrhu rešitve zunanjepolitičnih problemov.

— Pariz, 31. avgusta. Ministrski predsednik Briand je včeraj popoldne sestavil vladno deklaracijo, ki jo je danes dopoldne definitivno odobrili ministri svet. Deklaracija bo popoldne v parlamentu prečital ministrski predsednik Briand sam, v senatu pa jo bo prečital pravosodni minister. Vladna deklaracija je tokrat nenavadno kratka in obsega vsega komaj 60 s strojem pisanih vrstic. Uvodoma izraža deklaracija priznanje Poincareju za njegovo uspešno delovanje in naglašja, da je cilj sedanje vlade samo ta, da končno likvidira svetovno vojno. Glede na to velikopotezno akcijo pa zahteva vlada od političnih strank v notranji politiki trimesečno premirje. Takoj po zaključ-

ku debate o vladni deklaraciji bo zasedanje parlamenta odgodeno do jeseni.

— Pariz, 31. julija. Današnji listi komentirajo sestavo dvanajste Briandove vlade in naglašajo, da je to le prehodna vlada z zelo omejenim kratkoročnim programom. Briand sam je označil svojo vlado za »haški kabinet«, ki nima druge naloge, kakor da zastopa Francijo na haški konferenci. V trenutku, ko gre za likvidacijo vojne, mora imeti vlada, ki bo vodila pogajanja v Haagu, močno zaslombo v parlamentu. Zaradi tega bo Briand apeliral na zbornico in senat, da zaenkrat opustita vse notranjepolitične borbe in solidarno podpreta vlado, da bo mogla s tem večjo avtoriteto nastopiti v Haagu.

Pomorski sporazum med Anglijo in Ameriko

Obe državi se obvezujeta, da medsebojno ne bosta vodili vojne. — Število vojnih ladij bo znatno znižano, število križark pa izenačeno. Sporazum med Anglijo in Ameriko naj služi za vzorec mednarodne pomorske razorožitvene pogodbe.

— London, 31. julija. Macdonaldov zasebni tajnik je snoči izdal komunikate o razgovorih, ki so se vršili med ministrskim predsednikom Macdonaldom, ministrom mornarice Dawesom in ameriškim glavnim delegatom Gibsonom. Komunikate naglašja, da je tekom razgovorov prišlo do znatnega napredka na potu do sporazuma glede sklenitve angleško - ameriške konvencije o razorožitvi na morju. V poučih krogih se zadržuje, da ni izključeno, da bo prišlo na podlagi tega predporazuma v najkrajšem času do sklenitve formalne pogodbe, tako da bi bili Anglija in Amerika v položaju, da predložita drugim pomorskim državam kot Franciji, Italiji in Japonski vzorec angleško - ameriške pogodbe, ki bi se lahko spreminila v splošno razorožitveno pogodbo. Macdonald računa s tem, da bo do svojega odhoda v Ameriko meseca oktobra že prejel odgovore iz Pariza, Rima in Tokija, tako da bi bilo mogoče povodom sestanka v Washingtonu definitivno določiti čas in kraj sklicanja mednarodne pomorske razorožitvene konference.

O predporazumu, ki je bil dosežen v Londonu, se izvejo zaenkrat samo

naslednje podrobnosti: Obe stranki se obvezujeta, da medsebojno ne bosta vodili vojne. Zaradi tega je število njunih linijskih ladij, torpednih rušilcev, torpiljerk in podmornic mnogo previsoko, ker presega potrebo policijske in obrambne službe. Po sporazumu se bo znižalo število edinic izpod števila, določenega v washingtonskem sporazumu iz l. 1921. Težkoče so bile glede vojnih križark, ker je Amerika zahtevala, naj Anglija potopi odvisno število svojih križark. Angleški minister mornarice pa je nasprotno zastopal stališče, da služi velik del angleških križark samo v pomorsko - policijske svrhe in zato te križarke ne prihajajo v poštev za primer vojne. Anglija pa pristane na to, da zgradi Amerika nekoliko križark enakega tipa, tako da bo popolnoma izenačena z Anglijo.

— Newyork, 31. julija. Državni podtajnik za zunanje zadeve Stimson je izjavil angleškim novinarjem, da bo ameriška vlada predlagala sklicanje pomorske razorožitvene konference po odhodu Macdonalda iz Amerike. Na ta način bi se vršila razorožitvena konferenca v prvih dneh meseca novembra v Londonu.

Pogajanja med Francijo in Italijo za sklenitev prijateljske pogodbe razbita

Nesprejemljive zahteve Italije so onemogočile vsak uspeh. — Italija je resignirala na sodelovanje s Francijo v mednarodnih vprašanjih.

— London, 31. julija. Kakor poroča diplomatski dopisnik »Timesa«, se pogajanja, ki so se že dolgo časa vršila med Francijo in Italijo za sklenitev prijateljske pogodbe, dospela na mrtvo točko. Stališča obeh vlad se tako razlikujejo, da sta prišli obe vladi do spoznanja, da bi bilo nadaljevanje pogajanj brezpredmetno, ker niti ena, niti druga neče popustiti. Posebne težkoče so nastale glede ureditve položaja Italijanov v Tunisu, ker zahteva Italija za svoje državljane nekatere posebne privilegije in docela izjemno stališče, ki bi Italijane ne samo popolnoma iz-

enačilo s Francozi, marveč jim dalo še celo posebne privilegije, ki jih ne uživajo niti domačni niti francoski državljani. Kakor se zadržuje v poučenih krogih, bo sedaj Italija umaknila svoje predloge in odpoklicala svojo delegacijo. V Rimu so uvideli, da je sklenitev prijateljske pogodbe med Italijo in Francijo zaenkrat docela izključena. Prav tako pa smatrajo, da je docela izključeno, da bi v katerem koli mednarodnem vprašanju prišlo do tesnejšega sodelovanja med Francijo in Italijo.

„Zeppelinov“ polet v Ameriko

— Berlin, 31. julija. Zrakoplov »Groß Zeppelin«, bo jutri zjutraj, če bo vreme količnik ugodno, nastopil svoj polet v Ameriko. V Ameriki bo ostal kratek čas, nakar bo nastopil potovanje okrog sveta. Kakor znano, se je zadnji »Zeppelinov« polet v Ameriko ponosrečil in se je moral zrakoplov zaradi pokvarjenega motorja že v Španiji vrniti.

— Friedrichshafen, 31. julija. Semkaj je prispela znana kitajska filmska igralka Wong, ki se bo udeležila poleta zrakoplova »Zeppelin« preko Atlantskega oceana v Zedinjene države. Na zrakoplov so že pričeli vkrcavati tudi tovor, med katerim se nahaja poleg več mladih orangutanov tudi 500 kanarčkov.

Friedrichshafen, 31. julija o. Konstruktorji zrakoplova »Zeppelin« so iznašli pripravo, ki bo omogočala zrakoplovu pristajati tudi na morju. Pristajanje se bo vršilo na ta način, da bodo pritrdili pod potniške kabine velike gumijaste cevi, napolnjene z zrakom. S temi napravami bo opremljen zrakoplov že za svoj polet okoli sveta, ki se bo najbrž vršil srednj avgusta.

Kolonizacija židov v Palestini

— Curih, 31. julija. Na zionističnem kongresu je predsednik svetovne židovske organizacije prof. Weitzmann podal obširno poročilo o življenju židov, ki so po svetovni vojni kolonizirali Palestino. Iz njegovega poročila izhaja, da je bil dosežen na vseh gospodarskih in kulturnih poljih ogromen napredek in da bo Palestina v najkrajšem času ena najbolj cvetočih dežel na svetu.

